

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

Año (Leto) XVIII (13)
Štev. (No.) 19

BUENOS AIRES.
11. maja (mayo) 1961

Rako dolgo se?

Po skoro dvomesečni odsotnosti je Tito zopet doma. Tokrat je bil v gosteh pri predsednikih novih afriških držav. Potoval je na jahti Galeb, katero so spremljali vojni rušilci Split, Kotor in Pula, trgovska ladja Lovčen je pa vozila številna darila za nove afriške poglavarje.

Titovo afriško potovanje nas ne bi dosti brigalo, če bi se po teh deželah samo sprehajal kot navaden turist, ki si hoče ogledati zanimivosti novih svobodnih in neodvisnih držav. Tudi ne, če bi v njih nastopal kot zastopnik jugoslovanskih industrijskih podjetij in spravil v promet njihove izdelke, ker jih domači trg ne more pokupiti. Pišemo o njem zato, ker je imelo mnogo važnejši pomen. Da je Tito z njim dobro opravil svojo nalogo ter zaupano vlogo odigral z vso spretnostjo in sposobnostjo, je potrjeval Kardelj ob to-povskih salvah, ki so grmele v pozdrav vračajočemu se Titu v Pulju, ko se mu je zahvaljeval za velike usluge, ki jih je s tem potovanjem napravil državi in stvari svetovnega miru. Po komunističnem besednjaku pa se to pravi: komunistični stvari, kajti po mnenju komunistov se za mir bore samo oni, zahodnjaki pa so „imperialisti in vojni hujskači“.

Pred svojim odhodom v Afriko je Tito pozval iz Moskve svojega tamonjega veleposlanika Lazarja Mojseva. Z njim je izmenjal misli o nalogah, ki jih mora opraviti v Afriki, da bo za komuniste dosegel to, česar Hruščev zaradi svojih nebrzdanih izpadov med zadnjim zasedanjem Organizacije združenih narodov še ni mogel, da bi namreč afriške države pridobil na svojo stran. Zato je Tito v afriških državah nastopal mnogo bolj spretno in pretkano. V svojih govorih je neprestano poveljeval politiko nevtralnosti in svobode v odločevanju v mednarodnih vprašanjih. Na ta način je delal propagando za tkzv. blok nevtralnih držav, ki je samo nekaj noviciat za pravi komunistični blok, v katerega komunisti ob vsaki potrebi potegnejo za sabo tudi tkzv. nevtrale, ki kot komunistični sopotniki nehoti podpirajo svetovni komunizem v rušenju in uničevanju demokratskih ustanov. V svojih govorih je Tito dalje poveljeval Lumumbo in v zvezi z njegovo smrtjo obsojal politične umore, zlasti v provinci Kasai v Kongu, kjer da so „mobutovci z avtomatskim orožjem pobili 300 do 400 neoboroženih ljudi“. Ne vemo ali se mu je kot nosilec sedanje jugoslovanskega komunističnega režima pri teh obsodbah političnih umorov kaj vzbujala vest ob spominu na grmado največjih in najstrašnejših zločinov, ki so jih komunisti izvršili nad nedolžnim ljudstvom med komunistično revolucijo, in zlasti ob pokolju deset in deset tisočev Slovencev, Hrvatov in Srbov po raznih slovenskih krajih leta 1945, t. j. ravno pred 16 leti.

Vidimo, da ga tudi ni nič motilo dejstvo, da je kot komunistični diktator zahteval svobodo za afriške narode, narode v lastni državi pa ima še naprej v sužnosti in jim ne daje nobenih političnih pravic.

V svoji komunistični propagandi je šel še dalje. V Afriki, ki dobi svobodo po zaslugi demokratskih držav, je te države napadal z „imperialisti in kolonialisti“, čeprav mu je dobro znano, da so demokratske države od konca II. svetovne vojne pa doslej dale svobodo in neodvisnost 12 svojim kolonijam z okoli 160 milijoni prebivalcev, istočasno pa so komunisti zaslužili 16 svobodnih držav z okoli 120 milijoni prebivalcev. Znano je prav tako, da ne poznamo svobodnega naroda, ki bi ga bile v tem času zaslužile demokratske države in tudi ne vemo za nobeno državo, ki je v zadnjih 15 letih padla pod komunistično oblast, da bi se bila osvobodila.

Kljub tem neizpodbitnim dejstvom, je Tito za ostalimi komunističnimi propagandisti ponavljal laž, da so demokratske države, ki so svojim kolonijam dale svobodo in neodvisnost, „kolonialistični izkoriščevalci in imperialisti“, komunisti pa, ki so po II. svetovni vojni zaslužili 16 držav, pa „borci za svobodo in osvoboditelji narodov“.

V svojem cinizmu je pa Tito vso stvar privedel do še večjega absurda.

SHEPARDOV POLET V VESOLJE BREZ SKRIVNOSTI

Polet severnoameriškega astronavta Alana B. Sheparta v vesolje 5. maja t. l. je prišel v zgodovino kot neoporečen dogodek te vrste v naporih človeka seči v doslej njemu nabolj sovražno in skrivnostno področje.

Že znamenita severnoameriška raketa Redstone, sad vztrajnega dela nemškega raketnega strokovnjaka Von Brauna, je ponesla 1500 kg težko kabino s Shepartom v velikem loku s Cap Canaverala nad Atlantski ocean, v katerega je s padalom opremljena kabina padla po 19 minutah letenja. Kabina je dosegla hitrost nad 8000 km na uro in se povzpela do 180 km visoko. Okoli pet minut je Shepard plaval v breztežnostnem prostoru. Letel je v skrajno razredčenem ozračju, skoro v popolni praznini, od koder je mogel videti skozi periskop nebo brez zračne ovire. „Kako lep prizor!“, mu je takrat ušlo po radiju na zemljo, od koder so ga spremljali avtomatski aparati s Cap Canaverala. Shepard je bil tudi prvi človek, ki je med poletom po vesoljnem prostoru usmerjal kabino. Iz morja ga je dvignil helikopter in ga ponesel na suho zemljo, kjer je bil dva dni pod zdravniškim nadzorstvom in je moral odgovarjati na tehnična vprašanja.

V Washingtonu mu je Kennedy v ponedeljek priredil velik sprejem, ga odlikoval s častno medaljo, pohvalil njega in njegovih šest tovarišev-astronavtov, ki tokrat še niso prišli na vrsto, nakar je Shepard na edini tiskovni konferenci podal kratek opis

svoje poleta. Njegove izjave so bile brez propagandnega prizvoka, ne pa, kakor smo jih pred nekaj tedni slišali iz ust vedno bolj dvomljivega sovjetskega astronavta Gagarina.

Pri tem Shepardovem poletu je poleg znanstvenega poskusa šlo še za tri, danes veliko važnejše stvari: v igri je bil prestiž ZDA, z njo prestiž vsega Zahodnega sveta in končno življenje astronavta samega. Propagandni učinek poleta je bil na ves svet silovit, v gotovih ozirih močnejši od sovjetskega, ker so vsi milijoni ljudi na zemeljski obli mogli neovirano zasledovati vse priprave za polet in polet sam po radiju in televiziji in po časopisu. Amerikanci niso prikrili prav ničesar, kar bi morda koristilo sovjetski špijenaži. Za ves svet je bil Shepardov polet v vesolje in nazaj brez skrivnosti, polet sovjetskega Gagarina pa je vzbudil sum že takoj prvi dan poročil iz Moskve in se zavija v vedno večje dvome ne samo znanstvenikov, temveč tudi običajnega človeka.

Ko je Moskva pred dnevi zaprosila Centralo za vpisovanje novih rekordov, naj ta podeli Gagarinu nov svetovni rekord v hitrosti, je dobila odgovor: „Ne moremo. Nimamo točnih in nedvoumnih podatkov.“

Za prihodnji mesec, se pravi v juniju, Amerikanci pripravljajo nov polet v vesolje, podoben Shepardovemu, za julij pa že polet okoli zemlje, kakor vedo povedati zadnja poročila iz ZDA.

Po proglasitvi Kube za komunistično državo

Kubanski komunistični satelit Castro je po proglasitvi Kube za prvo „socialistično“ republiko na ameriški polobli izrekel vrsto ostrih napadov na Kennedyja, napovedal, da bo država prevzela vse katoliške šole, vsem katoliškim duhovnikom, redovnikom in redovnicam, ki niso kubanski državljani, pa zagrozil, da bodo morali zapustiti državo. Zase je dejal, da bo potoval v Moskvo in tam osebno prejel Leninovo nagrado za mir. Tudi je napovedal, da bo nekaj kubanske mladine poslal v „kmetijske šole“ v Sovjetsko zvezo, od tam da bo pa dobil še več strokovnjakov.

Proglasitev Kube za komunistično državo je sprožila verižno akcijo po vsej ameriški polobli. Kazno je, da se je ta svet šele sedaj začel zavedati nevarnosti, v katero ga je spravil sedanji kubanski diktator. Zato se je povsod začelo gibanje, da je treba „nekaj napraviti“. In to čimprej.

Po afriških državah je namreč nastopal kot vladar, ki nekaj tudi ima in zaostalim državam tudi lahko priskoči na pomoč z delarskimi posojili. In tako smo doživeli tole: Amerikanci Tita zlagajo z milijonskimi dolarskimi krediti, on doma z njimi utrjuje svojo komunistično diktaturo in svoj komunistični sistem, v svetu dela propagando za svoj režim, in s tem za stvar svetovnega komunizma, in končno: Dolarje, ki jih je sam dobil kot posojila v Ameriki, daje naprej kot posojila sedanje komunistične diktature v Jugoslaviji afriškim državam, pri tem pa še svojega ameriškega dobrotnika in mecena napada z „kolonialističnim izkoriščevalcem in imperialistom“.

Kaj naj rečemo na vse to?

Samo tole: Ne razumemo, kako je po vsem dosedanjem Titovem zadržanju do zahodnih demokracij še vedno mogoče, da mu na zahodu še kar naprej odpirajo nove vire gospodarske pomoči ter ga s tem nagrajujejo za to, da jim kot stoočstotni komunist ruši demokratske ustanove in pripravlja pot komunističnim tiranijam po svetu, pri tem pa nima niti ene same odločne besede v vzpodbudi in tolažbi trpečim narodom pod komunistično sužnostjo v Jugoslaviji, ki bi potrdila njihovo upanje in vero, da pod njimi svet na svoje prave prijatelje in zaveznike ni pozabil.

Na tako besedo zahodnih zaveznikov pod komunisti trpečih narodov Jugoslavije čakajo že polnih 16 let.

Venezuelski predsednik dr. Bentacourt je n. pr. ponovno izjavil, da je za nastop vseh ameriških držav proti komunistični nevarnosti. V Puerto Rico list El Mundo v uvodniku „Kaj mislijo stori?“ ugotavlja, da je Castro slepo orodje v rokah Moskve ter da so Kubanci po izdajstvu zadnje revolucije izročeni na milost in nemilost komunistom. Kuba je po zahtevu tega lista sedaj postala Madžarska na ameriškem kontinentu. Perujski list „La Prensa“ naglašja, da je s proglasitvijo Kube za „socialistično republiko“ ta mučeniški otok v Karibskem področju avtomatično in uradno vpisan v skupino držav, ki jih je zaslužil najbolj krvavi imperialistični sistem v zgodovini. Drugi perujski list „El Comercio“ pa pravi, da je nastopil trenutek, ko morajo ameriške države z ozirom na dejstvo, da se je Kuba proglasila za komunistično državo, kolektivno izpolniti svojo dolžnost, ki izvira iz dogovora o nastopanju teh držav proti komunistični nevarnosti. — Urugvajski vladni svetnik Cesar Batle Pacheco je mnenja, da Urugvaj komunistične Kube ne sme priznati, kajti to ni več prejšnja Kuba, ampak čisto nova država. V istem smislu pišejo tudi nekateri listi.

Zadnji dogodki na Kubi so dali tudi povsem nov pravec v brazilski zunanji politiki. Medtem, ko je bil Quadros še prejšnji tedaj za to, naj se Kuba in ZDA mirno pogovorita sami med seboj, je zun. minister Alfonso Arinhos po daljšem razgovoru s predsednikom izjavil, da bo Brazilija takoj spremeniла svoj odnos do Kube, če Castro ne bo prekinil vseh stikov s komunisti. Ta sprememba brazilske zun. politike lahko vodi celo do prekinitve odnosov s Kubo iz do vseh posledic, ki iz tega nastanejo.

Komunisti bi pa sedaj seveda hoteli, da bi v Kubi ostala komunistična diktatura ter da bi se Castro pobotal na miren način s Kennedyjem. Take razgovore med Kubo in ZDA zahteva Hruščev na osnovi: živeti in dati živeti. Za Hruščevom je povedal isto stališče, toda samo z drugimi besedami tudi komunistični beograjski režim, češ da „nesprejetje kubanske ponudbe za direktne razgovore med Kubo in ZDA o vseh vprašanjih, ki motijo normalne odnose med obema državama, predstavlja za Washington odgovornost, ki je ne bo mogel nikdar opravičiti vred svetom.“

PORAVNAJTE NAROČNINO!

Pogajanje za premirje v Laosu

V Laosu je preteklo sredo prišlo do prenehanja sovražnosti med komunističnimi oddelki Pathet Laoa in vladnimi vojaškimi silami. Mirovna komisija, ki jo sestavljajo Indija, Kanada in Poljska, je prišla v Laos, da bo uradno potrdila prenehanje sovražnosti. Medtem se sovražni stranki še nista mogli sporazumeti, kdaj in kje naj se začne mirovna pogajanja. Obtožujeta druga drugo, da sta od pretekle srede že večkrat kršile premirje.

Mirovna komisija mora nesporno dokazati, da so sovražnosti prenehale, predno bi se sestala konferenca 14 držav v Ženevi, ki naj bi razpravljala o proglasitvi Laosa za nevtralnno državo.

Del mirovne komisije je priletel na vladno področje, del pa na komunistično področje, kjer bo začel razpravljati o premirju s Pathet Laoom in princem Suvano, ki se proglasa za resničnega nevtralc in ki ga tudi Moskva priznava za edinega pravičnega vodjo Laosa.

Medtem se je v Oslu na Norveškem začelo zborovanje ministrov NATO, ki se ga udeležuje tudi ameriški zunanji minister Rusk. Ta je priletel v Oslo iz Bangkoka, kjer je prejel razpravljal o Laosu s predstavniki SEATO. V Oslu je objavil, da se pojavlja komunistična nevarnost znova v Vietnamu in da bo zato ZDA tej ogroženi deželi povečala svojo vojaško pomoč.

Rdeči marsal na potovanju

Jugoslovanski komunistični diktator se je po dveh mesecih potovanja po afriških republikah na krovu svoje jahte Galeb — Tito se boji potovati z letalom, — vrnil v Beograd.

V Gani mu je tamkajšnji predsednik Kwame Nkrumah priredil v stadionu v prestolnici Accri slkovit sprejem. V Conakryju, glavnem mestu Gvineje, so tamkajšnja dekleta priredila narodno plese po ulicah, po katerih se je vozil Tito. V Bamako, glavnem mestu majhne države Mali, so morali šolski otroci klicati: „Mi smo Titovi, Tito je naš!“

Tito je delil darila vsepovsod. Nkrumahu je podaril filmski projektor s filmi o Jugoslaviji, Nkrumah pa je podaril svojemu z medaljami okinane gostu zlat stol. Tito je obljubil Nkrumahu, da mu bo pomagal zgraditi pomorsko oporišče v Gani in da mu bo dal posojilo 5 milijonov dolarjev za industrijski razvoj države. V državi Togo je Tito zaidal temeljni kamen za hidrocentrlo, katero bodo gradili tudi jugoslovanski inženirji. Celu v Liberiji, kjer njen predsednik Tubman vodi odločno zahodno nastrojeno politiko, je Tito ponudil posojilo 3 milijonov dolarjev za zgraditev nove klavnice in hladilnih skladišč.

Tito je na vse, ki so hoteli poslušati, pritiskal tudi s svojo zunanjo po-

litiko. Govoril je, da so zanj največji sovražniki, kolonializem, Belgijci v Kongu in zahodni imperialisti — na splošno, medtem ko je nevtralizem v beograjskem stilu za Afriko edina rešitev. Ko je prišel v Maroko, je bila na prvem mestu na njegovem seznamu govorov „borba alžirskega naroda za svobodo“.

Maroški kralj Hasan je za Tita organiziral pri Rabatu velik lov ter ga popeljal mimo tisočev kričečih Maroščanov na voznjo z novim motornim vlakom, ki ga je pravkar dobil iz Francije. V Tunisu je Tito za šest dni izginil izpred oči javnosti in se zakopal v razgovore s predsednikom Burgibo ter z vodjem alžirskih upornikov Ferhatom Abbasom. Temu je med drugim dejal: „Merate biti tako zviti, da boste vedeli, kdaj je treba prenehati z borbo.“

Ko je Galeb pristal v Aleksandriji, kot zadnji točki Titovega potovanja po Afriki, ga je njegov sopotnik Nasser zapeljal po mestu, kjer so morali Egipčani vzklikati: „Naj dolgo živita Tito in Nasser, vodji pozitivne nevtralnosti!“ Nasser je Titu pritrdil, ko mu je ta dejal, da se nevtralizem doktrina prav dobro širi povsod po jugu. Vendar so iz Nasserjevih izjav ugotovili, da mu ni povsem prav, da to doktrino širi po Afriki Tito, ker ima Nasser svoje načrte o širjenju te doktrine po Afriki.

Politična trenja v Kongu

V Kongu so se pred dnevi sestali na konferenco vsi črnski vodje, razen komunistično nastrojene Gizege, da bi izdelali načrte za pomirjenje in politično ureditev države. Na tej konferenci se je katanski predsednik Čombe sprl z ostalimi delegati, ker ni hotel pristati na federativno ureditev Konga ter je odšel iz dvorane. Vladajoči predsednik Konga Kasavubu je dal Čombo za preti. Kasavubu je pridobil zase sedaj tudi znanega vojaškega poveljnika Mobutuja. Čombo sedaj obtožujejo izdaje proti državi, ponarejanja denarja itd.

IZ TEDNA V TEDEN

Papež Janez XXIII. je 5. maja sprejel v slovesni avdenci angleško kraljico Elizabeto in njenega moža princa Filipa. Kraljica Elizabeta je tretji angleški vladar, ki je obiskal rimskega papeža. Prvi je bil leta 1903 kralj Edward VII., drugi kraljičin stari oče kralj Jurij V., leta 1923, tretja je pa ona, ki je bila v avdenci tudi pri prejšnjem papežu Piju XII., toda še kot prestolonaslednica.

V Koelnu je imela štiridnevni kongres nemška krščansko-demokratska stranka. Na njej so sprejeli volilni proglas za let. jesenske volitve. V njem navajajo vse uspehe, ki jih je ta stranka po vojni dosegla za obnovo zahodne Nemčije, zahtevajo pa močno državo, ki bo kos notranjim, še bolj pa zunanjim kom. grožnjam, združitev obeh Nemčij na osnovi svobodnih volitev, svobodo za Berlin, Združeno Evropo in še močnejšo zahodno demokratsko obrambno skupnost. Kongresu je predsedoval kancler dr. Adenauer. V svojem govoru je silovito napadel socialiste. Isto so za njim delali tudi ostali govorniki, niti eden pa ni z besedo omenil berlinskega župana, ki je socialistični predsedniški kandidat za prih. voditev. Iz sklepov, sprejetih na kongresu, je razvidno, da dr. Adenauer ne bo delal noben h polit. sporazumov s socialisti, splošno pa je postalo tudi prepričanje,

Nameravajo ga postaviti pred državno sodišče. Prav tako ga obtožujejo samovoljne usmrtnitve Lumumbe.

Kasavubu je pozval vojsko OZN, ki je razpostavljena po Kongu, naj vse uporiške pripadnike Čombe polovi in zapre. Prav tako je zahteval od OZN, naj „osvobodi“ Katango, kjer je tamkajšnji notranji minister Monongo, odločen pristaš zaprtega Čombe, zagrozil, da „bodo vse žrtve zamen in pokolji brez pomena“, če bosta bodisi OZN ali Kasavubujeva vojska poskušali vmešavati se v notranje zadeve Katange.

V Oslu na Norveškem imajo sestanek zunanji ministri držav zahodnega demokratskega obrambnega bloka. Novi generalni tajnik te obrambne ustanove Dirk Stikker je v svojem govoru naglašal, da se sovjetska nevarnost razteza na ves svet in celo v vesolje. Pohvalno je omenjal Kennedyjevo odločitev, da je ameriška vlada pripravljena s svojimi zahodnimi zavezniki stalno razpravljati o vseh zunanjepolitičnih vprašanjih sveta, da se bo na ta način še bolj utrdila povezanost med njimi. Ameriški zun. minister Dean Rusk je poudarjal, da je ameriška vlada močno zaskrbljena zaradi vzpostavitve vojaške komunistične diktature na Kubi. Sovjetom je zagrozil, da bodo zahodne demokratske države z vsemi sredstvi branile svobodo Berlina.

V Beogradu so tudi letos imeli veliko vojaško in ljudsko paradno na dan 1. maja. V sprevodu je korakalo 50000 vojakov, študentov, otrok in delavcev. Pomikal se je po biv. Aleksandrovi cesti. Pred parlamentom je bila postavljena velika tribuna, na kateri je tri ure prisostvoval prvomajskemu sprevodu Tito s svojimi sodelavci in člani diplomatskega zbora.

Slovenski dom v Ramos Mejia

V Ramos Mejia, pomembnem središču slovenskega življa Velikega Buenos Airesa, so dne 2. maja t. l. zastopniki Slovencev doma podpisali kupno pogodbo za večje zemljišče s hišo. Dogodek je za vso slovensko narodno skupnost tega področja izredno važen, saj se s tem odpirajo lepe priložnosti za življenje in rast organizacijskega in družabnega udejstvovanja. Nakup pa je bil nujen potreben zlasti za našo šolsko mladino, ki potrebuje za pouk večjih prostorov, za igre in šport pa prepotrebni igrišča. Nad 100 slovenskih otrok namreč poseja šolski tečaj A. M. Slomška. Dosedanji prostori so za pouk popolnoma premajhni in neprimerni.

Zemljišče s hišo leži v lepi ramski četrti, v ulici Castelli št. 28 in 50. Od Avenida Rivadavia in postaje v Ramos Mejia je dom oddaljen štiri kvadre. Pravkar kupljena parcela meri 962 m²; široka je 17,80 m, dolga pa 57,90 m. Skupno s preje kupljenim zemljiščem (362 m²) meri ves prostor okoli 1325 m². Pročelje obeh zemljišč na ulico Castelli pa je široko 28 metrov. Na skrajni desni strani obeh parcel stoji starejša hiša z devetimi prostori. Nekoliko predelana bo prav lepo služila društvenim namenom.

Ob podpisu pogodbe so zastopniki bodoče zadruge plačali 100.000 pesov na račun celotne kupne cene 1.148.000 pesov. V roku 90 dni pa bo treba položiti nadaljnjih 450.000 pesov, ostanek pa v dobi treh let. Cena je z ozirom na ugodno lego in bližino prometnih zvez izredno ugodna. Člani in prijatelji Slovencev doma so odločno in pogumno vzeli nase veliko nalogo, ki je zlasti v začetku težka. Vsi oni, ki pa poznajo zavednost slovenskih družin na tem področju, so prepričani, da bodo vse težave in ovire premagali. Dosedanji odzivi in vsestranske podpore pričajo o veliki naklonjenosti in pripravljenosti dejanskega sodelovanja. Odbor društva Slovencev doma vabi vse rojake, da zlasti v prihodnjih tednih akcijo za dom izdatno podpre z nakupom deležev. Odborniki in pooblaščenici nabiralec pa bodo hvaležno sprejeli tudi druge prispevke. Ob ponedeljkih, torkih, četrtkih in petkih dopoldne pa lahko kupite deleže pri krajevem dušnem pastirju: preč. g. Janezu Kalaru v pisarni romoškega župnika.

Rojakom v Ramos Mejia ob pridobitvi lastnih društvenih prostorov iskreno čestitamo.

V Angliji so imeli nov vohunski proces. Na zatožni klopi je bil George Blake, največji od vseh dosedanjih angleških vohunov. Blake je bil namreč odlični član angleške vohunske službe, zatem pa vpliven angleški diplomat, ki je sovjetom izročal ne samo najvažnejše državne tajne, ampak tudi vojaške tajne držav zahodnega demokratskega obrambnega bloka zlasti s položaja, ki ga je zavzemal v Zahodnem Berlinu, nato pa v Libanonu. Obsojili so ga na 42 let zapora. Odkritje te vohunske afere je povzročilo v angleški diplomaciji, varnostni in vojaški službi pravo presenečenje.

14. vseslovensko romanje v Lujan

Slovenci v emigraciji so ostali zvesti verskim tradicijam svojega naroda v domovini. Kakor so romali doma na razna Marijina božja pota, tako imajo vsako leto romanja tudi v državah, v katerih so se naselili po svetu. V daljni Avstraliji, Franciji, Nemčiji, Angliji, Avstriji, Kanadi in Severni Ameriki. Slovenci v Argentini imamo glavno romanje v največje Marijino svetišče v republiki v Lujan, mendoški Slovenci pa v Challao.

Lujansko romanje ima vsako leto vseslovenski značaj. Je največja vsakoletna versko-narodna manifestacija slovenskega življa v Argentini in poleg Slovenskega dne ter spominke proslave za slovenske žrtve prireditve, ki vsako leto zbere največje število Slovencev. Na ta dan pridejo v Lujan Slovenci iz vseh delov slovenskih naselij na področju Vel. Bs. Airesa in iz vseh bližnjih in bolj oddaljenih mest v prov. Bs. Aires. Navadno pošljejo svoje zastopnike tudi slovenske skupine iz notranosti republike, da je tako na romanju zastopana vsa slovenska izseljenska družina v Argentini.

Romarska pobožnost je celodnevna: dopoldnarska romarska maša, popoldne pa slovenska procesija, v kateri nosijo kip Lujanske Marije ter podobo Brezjanske Marije. Romarska maša je vsako leto na ta dan za vse Slovence v Argentini.

Letošnje romanje v nedeljo, 14. t. m., je že štirinajsto. Prvo je bilo že leta 1948, ko je bilo v Argentini že precej rojakov iz italijanskih begunskih taborišč. „Svobodna Slovenija“ je tedaj slovenske rojake vabila, naj se ga vsi udeležijo. V štev. 9. z dne 1. maja 1948 so bile zanj po navedbi zgodovinskih podatkov o nastanku mesta Lujan in božjepotne veličastne Marijine bazilike, dolge 106 m z mogočnimi 106 metrov visokimi zvonikoma, v katerih je 15 zvonov, zapisano tole: Ali bi ne bilo prav, da tudi mi, ki smo stopili iz barke, ki nas je prepeljala iz Evrope, gremo k lujanski Mariji kot na Brezje, zahvaliti se za milost srečne priplovice in še bolj priporočiti se za srečo v novem svetu pri graditvi naše nove bodočnosti.

Že za prvo romanje so dobili Slovenci poseben romarski vlak, s katerim je tedaj potovalo 500 slovenskih romarjev.

Leta 1948 so slovenski emigranti prinesli v Lujan tudi svilenlo slovensko zastavo ter jo podarili Mariji kot zaščitnici v novi domovini. Blagoslovil jo je msgr. Janez Hladnik, nato so jo pa obesili v kamarinu poleg zastav vseh ostalih narodov sveta. Romanje leta 1948 je bilo v zahvalo „za srečno rešitev in za varstvo v novi domovini“.

Drugo vseslovensko romanje je bilo 22. maja 1949. Tedaj so bili v Argentini že skoro vsi slovenski begunci, ki so v to deželo hoteli priti. Zato je bilo tudi to romanje splošno slovensko zahvalno romanje „za rešitev iz negotovosti in težav begunskega življenja ter za vrnitev osebne svobode in človeškega dostojanstva“. To je bil že mogočen slovenski zbor, kakršnega do tedaj Lujan še ni bil videl. Saj je bilo zbranih okoli 1.500 Slovencev. Na tem ro-

manju so Slovenci prinesli v Lujan milostno podobo Brezj. Marije, ki jo je blagoslovil ted. novomašnik Ivan Lovše, nato so jo pa poleg kipa Lujanske Marije nosili v romarski procesiji, zatem pa obesili na častnem mestu v mogočni baziliki. Tedanji rektor bazilike lazaristovski superior jo je sprejel v varstvo z naslednjimi besedami:

„Marija je povsod ena. Toda vsak narod jo časti v svoji podobi. Podoba Marije Pomagaj je vaša narodna svetinja. Prinesli ste jo sedaj sem, kjer bo imela v tem svetišču častno mesto. Ni-

Slovenci v Slovenski vasi počastili Msgr. Janeza Hladnika

Dvorana Slovenskega doma se je napolnila. Točno ob napovedani uri dne 1. maja se je zbrala večina vaščanov Slovenske vasi. Prišli so tudi številni prekmurski rojaki, katerim je msgr. Hladnik skozi desetletja oskrboval dušno pastirstvo. Številno zastopstvo pa so poslali tudi staronaseljeni rojaki iz Villa Devoto in okolice. Društvo Slovencev je za to priliko poslalo msgr. Hladniku prirčne pismene čestitke, ki so bile na svečanosti prebrane.

V lepo okrašeni dvorani je slavljenca najprej pozdravil vikar rev. Janez Petek, ki mu je čestital v imenu vikarije in faranov, naglasil njegove zaslugi na verskem področju in upanje v nadaljnje njegovo delo. Med tem sta pristopili dve dekleti v narodni noši, ki sta g. papeškemu komorniku podali lep slovenski šopek. Veški pevski zbor pod vodstvom g. Mirka Špacapana je nato zapel vrsto domoljubnih pesmi, med njimi: Pozdrav, Zdravico in Ej zato...

V imenu društva Slovenska vas, ki je to lepo prireditev pri pogrnenih mizah tudi pripravilo, je pozdravil slavljenca predsednik društva Ignacij Glinšek, ki je posebej omenil velik ugled, ki ga monsignor uživa med argentinskimi domačini. Navedel je primer, ko so sosedje socialističnega prepričanja želeli, da bi bil njih župnik z njimi pri raznih intervencijah za izboljšanje predmestja. Prisrčno ja nato z deklaracijo in petjem pozdravil msgr. Hladnika otroški pevski zbor pod vodstvom uliteljice ge. Zdenke Janove.

V imenu staronaseljencev iz Villa Devoto je nato spregovoril Podlogar, ki se je v zares izdelanem govoru najprej spomnil slavljenčevih naporov za staronaseljence, nato pa kot njegov največji uspeh označil baš Slovensko vas z naslednjimi besedami: „Danes je Slovenska vas v ponos vsem Slovincem (saj domačini nas nikdar ne ločijo po poklicu, ideološkem prepričanju, staro in novonaseljenci itd. — Zanje je vedno najbolj vidna narodna celota). Verjetno bo to ostal edini slovenski spomenik na argentinski zemlji tudi še tedaj, ko se bo že izgubila sled slovenske krvi, spomenik, ki ga je postavil mož, katerega imenovanje za monsignorja slavimo danes na slovenski način in v Slovenski vasi...“ Za njim je podobne čestitke v imenu staronaseljencev naslovil na slavljenca Baretto, solastnik tiskarne „Córdoba“.

mate svoje domovine. Argentina vam je postala nova domovina. Kakor ste doma častili Marijo in ji ohranili junaško zvestobo, tako sem prepričan, da boste tudi tu radi zahajali k Njej, jo častili in ohranili svojo vero. Kot rektor narodne bazilike sprejemam v varstvo to podobo, ki bo visela tu na častnem mestu.“

In od tedaj naprej so vsako leto vseslovenska romanja v ta sveti kraj. Poleg verskih pobožnosti najdejo rojaki vedno dovolj časa tudi za prijeteljski pomenek, saj se tu vsako leto navadno dobi veliko ljudi, ki se drugače med letom sploh ne vidijo.

„Prav v teh dneh, ko se katoliški svet spominja 70-letnice Rerum novarum in 30-letnice Quadragesimo anna,“ je dejal tajnik Družabne pravde Maks Jan, „nam je toliko dražje, da je Cerkve odlikovala moža, ki se je kot pionir podal v eno najbolj zapuščenih proletarskih predmestij tega velikega mesta in krepko zaoral ledino preosnove naravi.“ Isti govornik je v svojstvu predsednika Sociedad de Fomento čestital msgr. Hladniku kot njegovemu bistrovidnemu ustanovitelju in večletnemu svetovalecu.

V imenu Fantovskega odseka je naslovil na monsignorja prirčne čestitke njegov predsednik Branko Štancer. Za tem je Ludvik Šmale prebral v vaškem slogu spisano priložnostno humoristično deklaracijo, ki je vse navzoče spravila v dobro voljo. Pevski zbor je nadaljeval z narodnimi motivi in ljudje se kar niso mogli raziti.

Skromen kakor je, se je msgr. Hladnik zahvalil za počastitev z besedami: „Smatram, da je to imenovanje počastitev vsega slovenskega življa v Argentini.“

PROSLAVE PAPEŠKIH SOCIALNIH OKROŽNIC

Slovenci v Argentini bodo v nedeljo, 21. maja, na slovesen način praznovali jubilej papeških socialnih okrožnic. Na ta dan bodo slovesne proslave z deklaracijami, recitacijami, petjem in slavnostnim govorom v naslednjih krajih:

v Carapachayu, v Slovenskem domu, ob 16 popoldne skupaj z roditeljskim sestankom. Govorj g. Slavko Češnovar.

v Don Bosco, ob 10 romarska sv. maša, nato proslava v prostorih Mladinskega doma ob 10. Govorj g. Smersu.

v Lanusu, v Slovenskem domu, ob 16. Govorj g. Ruda Jurčec.

v San Martinu, v Slovenskem domu, ob 10. Govorj g. Maks Jan.

v San Justu, v Slovenskem domu, ob 11. Govorj g. Avgust Horvat.

Tudi v Mendozi bo slovesna proslava papeških socialnih okrožnic.

Vabimo vse Slovence in Slovence, zlasti pa še vso slovensko mladino, da se v velikem številu udeležijo teh proslav in zahvaljo za velike sadove, ki so jih jubilejne socialne okrožnice prinesle človeštvu in tudi nam Slovincem.

ARGENTINA

Predsednik dr. Frondizi je imel prejšnji četrtek sestanek z državnimi tajniki vojaških resorov ter visokimi vojaškimi, mornariškimi in letalskimi poveljniki. Na njem je poročal o svojih nedavnih razgovorih, ki jih je imel z brazilskim predsednikom dr. Quadrosom ter predsednikom urugvajskega vladnega sveta dr. Haedom. Za opredelitev Argentine v zunanje političnem dogajanju je dejal, da je „zahodna in krščanska“. Zun. min. dr. Adolf Mugica je v izjavi časnikarjem dejal, da pripravlja sestanek med dr. Frondizijem in čilskim predsednikom Alessandrijem. Prav tako je v pripravi sestanek med argentinskimi ter bolivijskimi predsednikom v mestu La Quiaca.

Sestanek dr. Frondizija in čilskega predsednika Alessandrija bo kmalu, ker je nanj Alessandri že pristal.

V Buenos Airesu je 237 uglednih javnih delavcev ter vplivnih osebnosti objavilo podpisano izjavo, v kateri z ozirom na zadnje dogodke na Kubi zahtevajo ustanovitev skupne fronte za obrambo demokracije, za preprečitev komunističnih zločinov, za udržitve izpolnjevanja osnovnih človeških pravic ter za uveljavitev spoštovanja svetovne morale. Podpisniki izjave posebno poudarjajo, da so za neodločitev narodov na demokratski način, izražajo simpatije vsem tistim, ki se bore za svobodo in proti tiranijam, kjer koli na svetu, in najodločnejšo obsodbo ter prezir vseh tistih, ki sebe proglašajo za „ljudske demokracije“ v najbolj poniževalnem suženjstvu. Končno izreka: svoje simpatije kubanskim borcem za svobodo ter zahtevajo, da se mora nemudoma sestati organ medameriškega sistema, ki mora sprejeti potrebne ukrepe, s katerimi bo preprečil komunistično izvenkontinentalno intervencijo na Kubi. V Argentini sami pa smatrajo za nujno, „da se odločno opredeli za zahodno civilizacijo v kubanskem problemu in v vprašanju komunističnega prodiranja v Ameriko ter izpove jasno svojo solidarnost z odločnim Kennedyjevim nastopom v tej zgodovinski nujnosti posledno s prepričanjem in ideali severnoameriškega ljudstva, ki je v dveh primerih poštvalno in plemenito žrtvovalo svojo kri in življenje svojih sinov za rešitev človeštva pred uničenjem.“ Med podpisniki te izjave je med drugimi tudi podpredsednik revolucije admiral Rojas.

„Združenje za svobodo kulture“ je objavilo protestno izjavo proti „fanatičnemu despotizmu, pod katerim trpi Kuba“. 32 podpisnikov — članov omejenega združenja, med temi so same ugledne politične osebnosti kot n. pr. dr. M. Ordoñez od kršč. demokratov, predsednik argent. Demokratske soc. stranke Americo Ghioldi in drugi, ugotavljajo Castrovo izdajstvo načel osvobodilne revolucije in ga obtožujejo, da je s proglasitvijo te države za komunistično republiko „spremenil Kubo v široko politično kaznilnico za tisoče in tisoče demokratov, v kateri dnevno bo kričanju „z nasprotniki od zid“ pobijajo idealistično mladino“. Svojo protestno izjavo zaključujejo z zagotovitvijo: „Ne bomo zapustili Kube v teh dramatičnih urah. Zaupamo v solidarnost akcijo ameriške in svetovne zvesti za obnovitev ustavnosti in spoštovanja človeških pravic in svobod“ in trpeči domovini Jožefa Martija.

Vseučiliška federacija svobodnih študentov na vseučilišču v La Plati, prov. Bs. As. — FUEL — je objavila sporočilo, v katerem opozarja javnost na pojačano komunistično delavnost na tej univerzi. To akcijo vodi na omenjeni univerzi zlasti Vseučiliška federacija La Plati — FULP, ki jo imajo v rokah komunisti, pristasi Hruščeva, treckisti in argent. socialisti, ki vzdržujejo tudi stike z jugoslovanskimi komunisti. Komunistično prevratno akcijo širijo komunistični agenti istočasno med dijaštvom in proforskim zborom. Zlasti medicinska fakulteta je s komunistično močno okužena. Protikomunistični dijak v svojem proglasu z imenom navajajo glavne kom. funkcije in propagandiste med dijaštvom in profesorji. Svoje opozorilo javnosti zaključujejo z ugotovitvijo: „Na vseučilišču se pripravljajo velikansko izdajstvo nad državo. Obstaja nevarnost, da se bo ta zavod spremenil v področje, s katerega bodo komunisti povzročali zmedo ter minirali duhovne in narodne zaklade ljudstva. Krivci so tisti, ki to delajo v imenu ideološke svobode in tisti, ki priznavajo za edine predstavnike dijaštva komunistične agente.“

V Córdoba se je ponesrečilo vojaško letalo-bombnik znamke Avro Lincoln. Pri nesreči je 5 članov posadke izgubilo življenje.

Iz političnega življenja jugoslovanske emigracije

„Informativni buletin HSS“

Glavna lista, ki v emigraciji podpira politično akcijo Hrvatske seljačke stranke sta kanadski „Hrvatski Glas“ in belgijska „Hrvatska Riječ“. Tema listoma se je z letošnjim letom pridružila „Informativni buletin“, ki ga je začelo izdajati v Melbourneu v Avstraliji tamošnje Hrvatsko prosvetno in dobrotno društvo Dr. Vladko Maček.

Iz prve številke buletina vzemo, da omenjeno hrvatsko „prosvetno in dobrotno“ društvo deluje v Melbourneu že tri leta, v Sydneyu pa imajo pristajši HSS društvo „Antun in Stjepan Radić“. Izdajatelj buletina navajajo, da je namen te publikacije, „da bi se hrvatska emigracija v Avstraliji seznanila z zgodovinskimi dejstvi načelne borbe HSS“. Marko Ečimović pa ugotavlja, da ima „hrvatski narod svoje zakonite predstavnike, izvoljene od naroda in to sta dr. Maček in dr. Krnjević. Ta dva morata predstavljati hrvatski narod in zpolnjevati njegovo voljo v domovini in inozemstvu.“

1961 — hrvatsko jubilejno leto

Dr. Pavelićev naslednik v predsedstvu „Hrvatskega osvobodilnega gibanja“ dr. Stjepan Hefer je s posebno okrožnico ustaškim društvom in organizacijam proglasil leto 1961 za jub-

lejno hrvatsko leto. To pa zaradi naslednjih obletnic:

1. Leta 1861, t. j. pred sto leti je dr. Ante Starčević postavil zahtevo po obnovi hrvatske države; 2. Deset let po neje, t. j. leta 1871 je dr. Evgen Kvaternik z uporom skušal uveljaviti hrvatski državni program, pa je doživel poraz pri Rakovici; 3. Leta 1921, t. j. pred štiridesetimi leti — 1921 — je hrvatsko narodno zastopstvo sprejelo ustavo „Nevtralne seljačke republike Hrvatske“ in program Hrvatske seljačke stranke; 4. Leta 1931, t. j. pred 30 leti je pok. dr. Pavelić v emigraciji ustanovil „Hrvatski domobran“ in 5. Ob napadu nacistov in fašistov v začetku aprila 1941 na Jugoslavijo, so ustaši v Zagrebu proglasili „Nezavisno državo Hrvatsko“.

O teh obletnicah je dr. Hefer pred letošnjo proslavo proglasil „Nezavisne države Hrvatske“ objavil v glavnem ustaškem glasilu „Hrvatska“, z dne 10. aprila t. l., uvodnik pod naslovom „Stotina godina napora i borbe vode k desetom travnju“.

Dr. Hefer je kot predsednik „Hrvatskega osvobodilnega gibanja“ tudi govoril na proslavi 10. aprila 1941, t. j. na dnevu ustanovitve NDH, v Buenos Airesu. V svojem govoru je poveljeval dr. Pavelića in poudarjal odločnost ustašev, pa tudi ostalih Hrvatov,

da bodo z vsemi silami delali na to, da bodo zopet obnovili svojo lastno državo.

Dr. Pešelj proti proslavljanju dneva ustanovitve ustaške NDH

Pred letošnjimi proslavami ustanovitve ustaške Nezavisne hrvatske države 10. aprila 1941 se je zopet oglašil ugledni funkcionar Hrvatske seljačke stranke dr. Branko Pešelj. Bralcem Sv. Slovenije je znan zaradi zanimivega predavanja, ki ga je imel pred časom na srbski čikaški ljudski univerzi o stališču Hrvatov do Jugoslavije. V njem ne izključuje nadaljnjega obstoja Jugoslavije, ampak vidi v njej, če se bo tako uredila, kakor zahtevajo njeni narodi, največje zagotovilo za varstvo koristi vseh njenih narodov tudi pred zunanjimi sovražniki. O njem smo pisali tudi po kongresu Hrvatske seljačke stranke v Belgiji, ko je trdo prijemal kanadskega delegata te politične skupine na omenjenem kongresu, dr. Zorkina, zaradi njegovih nepremišljenih izjav, ki so dale povod prvaku Socialistične stranke Jugoslavije dr. Živku Topaloviću, da je napisal članek „o odstavitvi dr. Mačka“, kajti dr. Zorkin je postavljal trditve, da je hrvatsko osvobodilno gibanje poosebljeno v dr. Krnjeviću.

Dr. Pešelj je v kanadskem „Hrvatskem Glasu“ z dne 23. januarja t. l. objavil daljši članek o tem, ali je primerno, in če je v korist Hrvatske, da hrvatski emigranti proslavljajo 10. april 1941 kot dan ustanovitve ustaške Nezavisne države Hrvatske.

Novice iz Slovenije

Na okrajni konferenci ZKS za novomeški okraj se je tajnik Franc Pirkovič pritoževal „nad slabostmi v dosedanjem delu komunistov“ in opozoril na vrsto negativnih pojavov, ki da jih je treba „odločno odpraviti, kajti od dela komunistov je odvisna hitrost družbenega napredka v okraju“. Kot negativne pojave je med drugim navedel, da posamezniki v podjetjih in ustanovah „dušijo razvoj samoupravljanja v osebnem prepričanju, da delajo pošteno“, slabost pa je po njegovem mnenju ponekod težnja „po komandiranju“. Pritoževal se je tudi, da so v nekaterih primerih nenačrtno uporabljali denar. Kot primer je navedel Prevoze v Suhi krajini, kjer so postavili mnogo večje šolske poslopje, kakor je pa potrebno, drugod pa niso imeli sredstev niti za najnujnejše stvari.

Trahomska obolenja na očeh so se v zadnjih petih letih v Prekmurju povečala za šestkrat. V murskosoboškem okraju so leta 1955 imeli registriranih 311 bolnikov, ki so bili okuženi s trahomom, lani pa so jih ugotovili 1819. Med temi je s trahomom v očeh največ šolskih otrok v starosti od 7 do 14 let. Po številu je pa največ takih bolnikov v murskosoboški, beltski in lendavski občini.

Po dolgotrajnih posvetih, številnih konferencah in anketah ter vsestranskem razmišljanju so se prometne oblasti v Ljubljani odločile, da bodo ljubljanski železniški problem rešili s podvozi. Zlasti na sedanji Titovi — prejšnji Dunajski odn. Tyrševi cesti in Celovski cesti.

Državna založba Slovenije je v zbirki „Svetovni klasiki“ začela izdajati najpomembnejša klasična dramska dela. V

prvi knjigi te zbirke so izšle tri drame klasika starogrškega gledališča Euripida — „Bakhe“, „Alkestis“ in „Fenikčanke“ — v prevodu Antona Sovreta, ki pripravlja tudi prevode treh Ajshilovih in Sofoklejevih dramskih del.

Bogoskrunstvo v župni cerkvi v Vojniku pri Celju je zagrešil ropar dne 20. marca t. l. ko se je zvečer dal zapreti v cerkev, ponoči pa nasilno odprl tabernakelj in iz njega vzel monštranco z namenom, da jo odnese v Zagreb in tam proda. Načrt se mu pa ni posrečil, ker je opozorilni zvonec, ki začne zviniti takoj, če tabernakelj ni dobro zaprt, župnika opozoril, da se v cerkvi nekaj dogaja. Poklicali je miličnike, z njimi v cerkvi ugotovili, da je bilo v tabernakelj vloženo, nakar so v cerkvi, ki je bila zaprta, iskali bogoskrunilca. Miličniki so ga dobili skritega med klopi. Odpeljali so ga v zapor.

Procesij v Ljubljani ni že od konca vojne. Kot razlog oblasti, ki procesij v Ljubljani ne dovolijo, navajajo to, „da ovirajo promet“. Na deželi pa so imeli tudi letos velikonočne procesije. Da imajo mir in „da nikogar ne motijo“, so jih imeli v mnogih krajih ob izrednih urah. N. pr. ob petih zjutraj. Udeležba je pri mnogih teh procesijah večja kot pred vojno.

P. Angelik Tominec OFM je nedavno umrl v Ljubljani za rakom. Že pred vojno je bil zelo popularna osebnost in pred njegovo spovednico v frančiškanski cerkvi so bile vedno dolge vrste. Sedaj ga je pa hodilo kropit toliko ljudi, da so stali v dolgih vrstah in čakali, da so ga mogli vsaj videti na mrtvaškem odru. Pri pogrebu pa se je zbralo toliko njegovih častilcev kakor ob grobovih ob Vseh svetih.

SLOVENC V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Kulturni večer SKA

Na prvem kulturnem večeru je v soboto 6. t. m. predaval dr. Pavel Krajnc in s tem začel letošnjo sezono kulturnih večerov Slovenske kulturne akcije. Aktu, alna tema „Bodoči vesoljni zbor in vprašanje edinosti“ ter predavateljev sloves sta privabila lepo število poslušalcev. Dr. Krajnc je na eni strani nazorno pokazal na nujnost zedinjenja cerkva, na drugi strani pa razčlenil vso problematiko, ki je zvezana z zedinjenjem. Poslušalce je tudi skušal seznaniti s pogledi posameznih cerkva na zedinjenje, tako rimsko-katoliške, vzhodno-pravoslavne, protestantske ter anglikanske. Obširna debata, ki je sledila predavanju, je poslušalce seznanila z mnogimi zanimivostmi.

Dasi je bila udeležba lepa, je želeli, da bi bila v bodoče še številnejša.

Občni zbor SKAD

Slovensko katoliško akademsko društvo je imelo 29. in 30. aprila t. l. študijske dneve v zavodu Emaus v Haedu. O njih bomo poročali v prihodnjih številkah. Po končanih študijskih dneh pa je bil na istem kraju v nedeljo 30. aprila 1961 redni letni občni zbor.

Najprej je podal poročilo predsednik Tine Debeljak, ki je omenil, da je bilo letošnje delo SKAD posvečeno problemom skupnosti, kar je podrobno razložil v svojem poročilu tajnik Stane

Žužek. Po poročilu blagajnika Jureta Vombergarja je še poročal delegat pri federaciji emigrantskih tudentov FE ECE Vital Asič — zanjo smo Slovenci pripravili predavanje dr. Milana Komarja — Marko Bajuk pa je poročal o akademskih iz Mendoze. Pri novih volitvah je bila nato izvoljena naslednja lista: predsednik Tine Debeljak, tajnik Jure Vombergar, blagajnik Vinko Rode, odborniki Alenka Prijatelj, Tomaž Kralj in Andrej Žužek. Končno je po zdravil novi odbor in vse udeležence g. Ruda Jurčec v imenu SKAS.

VSE NAROČNIKE SVOBODNE SLOVENIJE, ki list Svobodna Slovenija dobivajo po pošti v Argentini in državah Južne Amerike, prosimo za sporočilo ali list dobivajo še naprej v redu, ali z zamudo, s kakšno, ali ga sploh ne dobivajo. Prosimo, da nam zaprosimo podatke čimprej pošljete.

Prošnja

Nujno prosimo, da nam takoj sporočite svoje točne nove naslove naslednji naročniki: Ivan Čuček, Ramos Mejia, José Papež, Dock Sud, Avellaneda; ing. Jose Germ, Mendoza, Karel Tomšič, Lanús Oeste; Maks Kramar, San Nicolas.

Osebnostne novice

Na fakulteti prirodoslovnih ved buenosaireske univerze je diplomiral iz organske kemije Stane Žužek, biv. tajnik Slov. kat. akad. društva. Skupno z akademiki mu čestita tudi Sv. Slovenija.

V Trbovljah je umrl tamošnji župni upravitelj France Zagradišnik. Med ljudmi je bil zelo priljubljen, saj je pa tudi polnih 15 svojih najboljših let žrtvoval svojim faranom. Zato so ga ljudje 26. febr. spremljali v zelo velikem številu k zadnjemu počitku na pokopališče. Pok. Zagradišnik je bil zelo izobražen mož. V šoli je poučeval esperanto ter angleščino in francoščino.

Umrli so. V Ljubljani: Rozika Avšič, roj. Mencinger, dr. Josip Regali, odvetnik v p., Rudolf Ljubič, upok., Angela Smrekar, modistinja, Leopoldina Bergant, roj. Korče, Anica Mrežar, Ana Jakopin, roj. Lesjak, Helena Razinger, roj. Winter, Antonija Matjašič, roj. Bevk, Franica Brahovič, Alojz Tršan, Tomo Malle, komercialist, Katarina Kunovar, Edo Grossman, komerc. direktor, Draga Zmrzljak, Stana Antončič, roj. Triller, Amalija Šbij, roj. Strauss in Vanda Milharčič, roj. Sregevec, učiteljica v Materi vasi. Ivan Smole v Tacnu, Marija Stadler v Trbovljah, Jožefa Resnik v Kranju, Minka Tramte v Kamniku, Marija Pleterski, roj. Petan na Zdolah, Jakob Svetek, pos. v Bizoviku, Antonija Treven, pos. in biv. trgovka v Slov. Javorniku, Franc Soršak, dentist na Vranskem, Amalija Kerševan, roj. Turk v Stanjelu, Franc Zupančič, pos. v Zg. Slinčici, Regina Mohar v Kobiljem pri Lendavi, Alojz Bida na Hujah, Anton Rabov v Celju, Ivan Okoren v Vidmu. Dol pri Ljubljani, Mihael Legvart v Mariboru, Anton Rekelj v Koroški Beli, Franc Šušteršič na Ježici, Franc Leskovec na Mirni, Hugo Milavec v Cerknici, Ema Globočnik, roj. Povše v Dolu pri Ljubljani.

MORON-CASTELAR

V nedeljo, 16. aprila, je bil na Pristavi v Moronu sestanek staršev otrok slovenskega tečaja France Prešeren, ki ga je sklical tamkajšnji šolski odbor. Gdč. učiteljica Mija Markeževa je prebrala skrbno sestavljeno predavanje ge. Marjane Batageljve o narodni vzgoji naše mladine, nakar je sledil razgovor staršev z gdč. učiteljico in šolskim odborom o delu med šolsko mladino. Bilo je podanih več predlogov o možnem izboljšanju učnega načrta, med drugim uvedba ročnega dela za fantiče, slovenskih iger v odmoru, uvedbi dijaških knjižnic itd.

Šolski odbor je podal poročilo o preteklem šolskem letu in objavil, da namerava ustanoviti tudi mladinski knjižnico. Vsi starši in prijatelji naših malčkov so naprošeni za knjižna darila za to knjižnico. Prav tako bo šolski odbor nabavil novo slovensko zastavo, ki jo bo dal blagosloviti.

Izvoljen je bil nov šolski odbor in sicer: predsednik Jože Škulj, podpredsednik Pavle Rant, tajnik Stanko Malalan, blagajnik Albin Kočar in gospodar Mirko Kopač.

Sestanka sta se udeležila tudi katehet č. g. Matija Lamovšek in predsednik Mladinskega oddelka Društva Slovencev g. Aleksander Majhen.

Predsednik šolskega odbora g. Škulj se je po uspelem sestanku zahvalil vsem, predvsem pa gdč. učiteljici Miji Markeževi za njene napore in idealno požrtvovalnost za naša dekleta in fantiče, ki jih vsako soboto tako uspešno uvaja v kulturno bogastvo naše domovine Slovenije.

SAN MARTIN

Dve prireditvi v Slovenskem domu. V Slovenskem domu je živahno življenje. Ob sobotah in nedeljah so zasedeni vsi prostori. Dom je bil resnična velika potreba. V načrtu je vrsta prireditvi, ki bodo v domu. Prvi prireditvi bosta naslednji:

V nedeljo, 21. maja, po sv. maši ob 10 bo slovesna proslava jubileja papeških socialnih okrožnic. Na programu je petje, recitacija in slavnostni govor, ki ga bo imel znani socialni delavec g. Maks Jan.

Naslednjo nedeljo, t. j. 28. maja, pa bo ob 10 sestanek, ki ga sklicuje sanmartinski krajevni odbor Društva slovenskih protikomunističnih borcev. Predaval bo g. Radivoj Rigler: „Kakšna naj bi bila naša bodoča vojska?“

Z veliko udeležbo pokažimo, da cenimo in podpiramo kulturno delo naših organizacij.

BERAZATEGUI

V nedeljo, 7. maja, so imeli Slovenci iz Berazategui-a, Ezpelete in Quilmesa, združeni v zadrugi Slovenski dom, prvi občni zbor v šolskih prostorih pri šterbenčevih. Vodil ga je Ivan Korošec. Poudaril je važnost združenja in doma. Udeleženci zborovanja so pregledali in sprejeli pravila zadruge, razpravljali o terenu, prepisu, določili višino dnelne po 1.000 pesov in končno izvolili naslednji odbor: Janko Šterbenc, Alojzij Žužek, Ivan Korošec, Rudolf Vidmar, Miha Omahna, Pavlina L. Korošec, Jože Vidmar, Anton Lavrenčič, Vinko Pucko, Alojzij Poželnik, Andrej Lovše.

Novoizvoljeni odbor je obljubil, da bo šel vneta na delo za čimprejšnjo dosego cilja, ki je zgraditev skupnega doma. Prisrčno vabi vse Slovence živče v bližnji okolici, ki še niso pristopili, da se približajo in da vsi kot ena družina gradijo skupen dom, katerega potrebo čutijo vsi tako živo ob vsaki prireditvi.

Zadovoljni so se razhajali zborovalci z zavestjo, da do nedavna le tiha in skromna želja postaja resnica, kajti položeni so prvi temelji novemu steburu Slovenstva v tem kraju. Temelji Slovenskega doma, skupnega krova, kjer

KOROŠKA

ITALIJANSKA REVILJA O SLOVENCIH NA KOROŠKEM

Guido Betteri je pred nekaj meseci obiskal Koroško, kjer se je razgovarjal z vodilnimi osebnostmi slovenske manjšine in pa tudi z Nemci na Koroškem. Svoje vtise je objavil v tržaški reviji za politična vprašanja „Trieste“. Čeprav na splošno Italijani izrabljajo slovensko manjšinsko vprašanje na Koroškem, da lahko pokažejo s prstom na avstrijske Nemce, češ kako ravnaajo z manjšino in prikažejo svoje ravnanje kot čisto drugačno, je vendar članek v reviji zanimiv.

Betteri ugotavlja, da se koroški Slovenci smatrajo za zapostavljene tako glede šolstva kot tudi z ozirom na politične razmere. Po njegovih dognanjih so avstrijske oblasti voljne izvajati zaščitne določbe, predvidene v mirovni pogodbi, toda z omejitvijo na tiste Slovence, ki bi se „izjavili za Slovence“. Pri tem računajo oblasti, da bi se precejšen del takozvanih vindišarjev obrnil na nemško stran. Prizadevanja slovenskega vodstva pa so obrnjena v to, da naj bi šola po eni strani okrepila v otrokih znanje slovenskega jezika, po

Vsak teden ena

MOJE GOSLI

Simon Gregorčič

Cemu mi gosli, gosli zlate, srebrne strune, slonast lok? Te, slavna vila, so le zate, na jih nazaj iz mojih rok!

Po gosli iz javora mi segni, po takih narod kopni, na nje mi strune tri nategni, domačih glasov strune tri.

Te vzorom višjim vedno verne — krepek, ognjeno naj zvené, izraz ljubezni neizmerné, ki polno vnema mi sreč.

In šel od sela bom do sela ter h goslim svojim pel glasno, da pesem bo duhove vnela, da srca vžgala bo plamno!

se bodo zbirali stari in mladi, kjer bo zvenela slovenska beseda in pela Slovenija v pesmi. V slovenskih običajih bodo našli dušo svoje domovine in dom bo kos Slovenije, našega ponosa in bolečine naše.

Tu bodo hranili naše svetinje, prenešene preko morij, kakor v urbarju zapisane pravice: MATI — DOMOVINA — BOGI! Ti ideali, ki so bili vredni tisočih življenj naših bratov, bodo kakor svete relikvije njihovih belih kosti in pokazali jim bomo, da sta tudi nam še vedno vera in domovina nad vse dragi.

I. K.

MIRAMAR

V sredo, 26. aprila, je v Miramaru umrl Maks Vogler, štajerski rojak. Doma je bil iz Stoperc pri Ptuj, kjer je bil rojen 8. oktobra 1918. Pogreb je bil dne 27. aprila. Rajnega Voglerja so na njegovi zadnji poti na pokopališče spremljali vsi tukajšnji Slovenci. Pogrebni sprevod je vodil naš dušni pastir g. Anton Zagar, ki je opravil tudi pogrebne molitve. Rajnemu rojaku želimo, da bi mu bila lahka argentinska zemlja, njegovim svojcem pa izrekamo iskreno sožalje.

Na težjo operacijo je morala oditi ga. Neža Gornik. Želimo ji čimprejšnjo popolno ozdravitev.

Nova priznanja

„Današnjemu človeštvu je potrebno sonce in vera v lepše dni“

Z gornjo ugotovitvijo je goriški slovenski tehnik „Katoliški glas“ zaključil poročilo o Zborniku-Koledarju Svobodne Slovenije za leto 1961. Napisal ga je ocenjevalec, ki se je podpisal s kraticami „s.o.v.“. Njegov prikaz Zbornikove vsebine in njeno vrednotenje spada med najlepša priznanja, ki so bila napisana v slovenskem emigrantskem tisku o tej največji in najpomembnejši slovenski emigrantski publikaciji.

Pisec članka v prikazu vsebine Zbornika-Koledarja Sv. Slovenije za leto 1961 ugotavlja naslednje misli:

„Založba Svobodna Slovenije v Argentini je poslala med naše ljudstvo 18. knjižno izdajo ZBORNIK-KOLENDAR 1961. Takoj ko vzameš Zbornik v roke, moraš priznati, da je publikacija lahko v ponos urednikom in založbi. Vsebinske te o tem še bolj prepriča. Velik napredek od prve žepne izdaje Koledarčka, ki je izšel prvo leto v emigraciji, pa do današnje izdaje. Pri vseh teh izdajah, naj bodo še tako skromne, opaziš, da so vse pripravljene z veliko ljubeznijo in požrtvovalnostjo in brez zahteve po plačilu. Le s takimi ideali

se lahko ohranjajo in množijo vse take izdaje, ki nimajo nikakih podpor, razen podpore zavednega in največkrat preprostega človeka, ki čuti veliko potrebo po lepi slovenski besedi.

Kakor prejšnja leta, tako je tudi letošnji Zbornik razdeljen v več delov.

Če listamo po delu z naslovom Naša beseda, bomo našli pesmi in črtice znanih pesnikov in pisateljev: Vinka Beličiča, Stanka Janežiča, našega primorskega rojaka pod psevdonom Slavka Srebrnič, Vladimira Kosa, Marijana Jakopiča in druge. Lepa je igra Domovina — sreče kraj, katero je napisal našim malim Jože Krivec.

V delu Izseljenski letopis nas razni članki seznanjajo z našimi rojaki, ki so raztreseni širno sveta. Tu najdemo tudi spomine na umrlega sociologa dr. Ivana Ahčina ter umrlega prvaka tržaških Slovencev dr. Josipa Agneletta.

Poseben del je posvečen umrlemu škofu-beguncu dr. Gregoriju Rožmanu. Tu čitamo razne izjave poznavalcev škofa Rožmana, ki v kratkih odstavkih osvetlije veliko osebnost in delo pokojnega. Zanimiva je izjava francoskega ministra Duponta: „Komunisti so Vas, Prevzišeni, obsodili, da ste — fanatični pripadnik svojega poklica in vere

— Je to najlepše izpričevalo, ki Vam bi ga kdo mogel dati.“

Delo Zbornika niso tako urejeni, oziroma razdeljeni, kakor sem jih naštevval. Hotel sem zaključiti s prvim delom, ki je najobširnejši in nosi naslov Razprave, dokumenti in razmišljanja. Uredniki so s tem delom hoteli prikazati, kakor je tudi razvidno iz podnaslova, da bi ob poznanju preteklosti in razumevanja sedanjosti pravilno zrl v bodočnost. Škoda, da celotna vsebina tega dela, ki obsega okoli 110 strani, ni v pogled širši masi našega ljudstva.

Zanimiv je dvajsetletni politični pregled od leta 1940 dalje pa vse do danes, s posebnim poudarkom na naše slovenske razmere.

Dr. Tine Debeljak govori o spominih, življenju in delu pokojnega pisatelja dr. Ivana Preglja. Zanimiv je tudi njegov članek o pesniku Prešernu, kjer nam z raznimi citati Prešernovih pesmi dokazuje globoko vero v Boga našega največjega mojstra vezane besede.

V daljšem članku Ob 20-letnici smrti največjega slovenskega državnika dr. Antona Korošca (umrl 14. decembra 1940) — poroča dr. Miha Krek. Članek je nekaka osrednja točka celotnega letošnjega Zbornika in prinaša mnogo fotografij iz življenja dr. Korošca kot politika. Pisec nam pokaže nazorno življenje in politično delo dr. Korošca v raznih življenjskih obdobjih.

Prav je, da je vse to zapisano in bo tako nekoč služilo zgodovinarju, da bo vse to delo postavil zopet v pravo luč. Vse delo pokojnega dr. Korošca skušajo danes v domovini zabrisati, tako zabrisati, da se niti ne ve, kje počivajo njegovi zemski ostanke.

Pred seboj imam letnik revije Dom in svet. V prvi številki 1941. leta je slikratno uredništvo, pod vinjeto akad. slikarja Mihe Maleša, ki predstavlja žalujoči slovenski narod, napisalo ob smrti dr. Antona Korošca tudi to:

V spomin možu, ki ni pripisoval močnega uspeha svojih dejanj sebi, temveč slovenskemu kulturnemu geniju z besedami: — Slovenski možje, ki so narodu ustvarjali njegovo kulturo, slovenski narodni boritelji, ki so mu oblikovali njegov obraz, so ga pripravili na velike dni, ko je konec svetovne vojne prinesel s seboj prelom tisočletne zgodovine.

Možu, ki je z vsemi svojimi močmi krepil to kulturno tradicijo in jo razvijal do najširših in tudi najvišjih mej, braneč in v življenje ključil ljudske prosvetne ustanove pa vse do vseučilišča in akademije, sna stoletij, s katerima je potrdil kulturno samobitnost in enakovrednost slovenstva v mejah države in pred svetom.

Klanjamo se njegovemu delu in njegovi veliki ljubezni do kulturnih vrednot, ki so vodilo tudi naši reviji,

ter sprejemamo kot bodrilo iz svežega groba njegov klic: — Verujmo v narod! Ne v zaton, temveč v življenje, z vero v Boga in samega sebe! —

Ta klic je aktualen tudi danes. Kajti pesimizem vodi narod v pogubo. Današnjemu človeštvu je pa potrebno sonce in vera v lepše dni.“

Skupno s člankom je objavljena tudi velika slika zaslužnega voditelja Slovencev dr. Antona Korošca.

Zbornik-Koledar Svobodne Slovenije najboljše slovenska knjiga

To ugotavlja zanj marčna številka buenosaireske revije Družabna pravda, ki med drugim o njem pravi še tole:

„Tudi letos je Zbornik Svobodne Slovenije najboljše slovenska knjiga v zamejstvu in — kolikor imamo vpogleda v razmere v domovini — sploh najboljše slovenska knjiga. To da sama obširnost bi še ne opravičevala te knjige. Pri knjigi odloča vsebina, umetniška in znanstvena višina člankov. Prepričani smo, da bo mogla objektivna kritika tudi letos ugotoviti, da novi Zbornik tudi po svoji kvaliteti dela čast slovenski zamejski kulturi. In še to moramo dodati: Dočim so razne založbe doma in v zamejstvu skrbile število in obseg svojih izdanj, stopa založba Svobodne Slovenije naprej po začetni poti.“

SLOVENCI PO SVETU

VENEZUELA

Slovinci v Caracasu imajo tudi letos v maju šmarnično pobožnost. Začeli so z njo že lani. Udeležuje se je kar lepo število slovenskih vernikov.

Dne 14. maja t. l., t. j. drugo nedeljo v maju, na dan, ko bodo imeli Slovinci v Argentini vseslovensko romanje k Mariji v Luján, bodo tudi Slovinci v Caracasu praznovali pomembno obletnico in sicer tretjo obletnico slovenske maše v Caracasu. Slovesnost bodo povzdignili tudi gojenci zavoda Mona Arias s svojo godbo na pihala in s petjem.

Pri vožnji z avtomobilom se je ponesrečil Srečko Kaube. Moral je v bolnišnico. V zdravstvenem zavodu je bil znova operiran na nogi I. Mahnič, ga. Serša si je pa v bolnišnici zdravje že toliko izboljšala, da je lahko odšla v domačo oskrbo.

ZDA

Slovenska šola v slov. fari sv. Vida bo 14. maja priredila materinsko proslavo.

Pevski zbor Korotan je imel 9. aprila uspeh koncert. Ta pevski zbor bo ob koncu leta slavil 10-letnico svojega obstoja in delovanja. Jubilej bo proslavil z velikim koncertom slovenskih narodnih in umetnih pesmi.

Plesna skupina mlad. društva Kres je na let. sporedu 17 narodnosti tkzv. 12. „ljudskega festivala“ nastopila s slovensko ohceto.

V Clevelandu je Slovenski pevski zbor Slavček izdal ploščo slovenskih narodnih pesmi: Gorenjska koračnica, Slovenska zdravica, Tam na vrtni gredi in Kje so moje rožice.

Med slovenskimi pevskimi zbori v Clevelandu je posebno znan zbor Glasbene matice, ki vsako leto poleg rednih koncertov navadno nastopa tudi s kako klasično opero. Za letošnji november pripravlja opero Hoffmanove pripovedke.

Zveza slovenskih protikom. borcev bo priredila 3. junija v šolski dvorani pri Mariji vnebovzeti žalno komemoracijo za slovenske žrtve. Naslednjega dne, t. j. dne 4. junija bo pa običajno vsakoletno romanje k Mariji na Chardon Rd, kjer bo ob desetih dopoldne maša za padle slovenske borce.

Književna založba „Euram Books, Columbus 16, Ohio, Box 843 ima v zalogi knjigo Finžgarjevih „Sedem postnih podob“ v angleškem prevodu pod naslovom: „Misgr Francis de Sales Finzgar, Seven Tableaux For Lent, Me-

ditations. Ista založba ima te Finžgarjeve postne govore tudi v hrvaškem, francoskem, grškem in portugalskem prevodu.

V Severni Ameriki je izšla slovenska knjiga, iz katere bodo lahko drugorodci zvedeli vsaj nekaj podatkov o slovenskem narodu. Knjiga namreč obravnava problem slovenske narodne manjšine na Koroškem. Napisal jo je Barker pod naslovom „The Slovenes of Carinthia; a National Minority Problem“. Knjiga je izšla kot tretji zvezek knjižne zbirke Studia Slovenica. Na prvi strani jo krasi slika knežjega prestola, simbola slov. demokracije na Koroškem. Pisatelj je v njej podal zgoščeno pregled zgodovine Slovencev na Koroškem od začetka t. j. od naselitve do najnovejših dni, t. j. do izdajanja ukrepa deželnega glavarja Wedenigga o odpravi slovenskega pouka. Ker pisatelj ni Slovenec, zato je zbrano gradivo obdelal povsem objektivno, ker se ni dal zanesti navdušenju ali vplivom od nčbene strani. Zato ima njegova ugotovitev o raznarodovalnem delu raznih nemških ustanov tem večji pomen. Knjiga stane 5 dolarjev ter jo je mogoče naročiti na naslovu Studia Slovenica, P. O. Box 4531, Washington 17, D. C., USA.

Na Koprskem so odprli dve visoki šoli in sicer v Kopru center izrednega študija strojne fakultete ljubljanske univerze, v Piranu pa Visoko pomorsko šolo z navtičnim in strojnim oddelkom. Na center izrednega študija strojne fakultete ljubljanske univerze v Kopru se je vpisalo 50 slušateljev, na Visoko pomorsko šolo v Piranu pa 64 slušateljev.

GOSPODARSKO ŽIVLJENJE

V največjem argentinskem železarskem podjetju San Nicolás v prov. Buenos Airesu so v petek, 5. maja t. l. opolnoči zakurili prvega od štirih ogromnih plavžev. Okoli dvanaest ure so začeli že izdelovati jeklo. Pri tem za bodoči razvoj argentinske industrije važnem dogodku je bil navzoč tudi predsednik republike dr. Frondizi.

V Argentino je prišel znani francoski gospodarstvenik, bivši predsednik vlade Antoine Pinay. V Buenos Airesu, Rosariu in Córdoba bo imel ta in prihodnji teden več predavanj o svetovnih gospodarskih problemih.

V žilski prestolnici zasedajo člani Gospodarske komisije Organizacije združenih narodov za latinsko Ameriko. Razpravljajo o načinu gospodarskega dviga posameznih ameriških držav ter uporabe pomoči, ki bo za izvedbo teh načrtov na razpolago.

Brazilska vlada je dobila v Združenih državah Amerike visoke kredite, s katerimi bo uredila notranje in zunanje gospodarske težave. Kredit se bo lahko raztegnil do dveh milijard dolarjev. Razen tega bodo ZDA Brazilu odložile plačevanje obrokov dosedanjih posojil, ki jih ima ta država v Severni Ameriki.

Na predlog ameriškega predsednika Kennedyja se bo 15. julija začela gospodarska konferenca ameriških držav. Na njej bodo razpravljali o zadnjem Kennedyjevem predlogu za gospodarsko obnovo treh držav in za podvig socialnega položaja njihovih narodov s potrebnimi ameriški krediti. Kot je bila Kuba izključena tu že iz obrambne skupnosti ameriških držav, tako so jo sedaj izključili tudi iz te gospodarske skupnosti in na konferenco ne bo povabljeni.

Gospod. predsednik direktorija National Broadcasting Corporation Comp. Robert Sarnoff je predložil ustanovitev televizijske mreže, ki naj bi za začetek zajela naslednje države: ZDA, Argentina, Brazil, Bolivija, Čile, Peru, Urugvaj in Mehiko. Pozneje bi se ta televizijska mreža raztegovala na ves svet.

OBVESTILA

2. kulturni večer Slov. kult. akcije bo v soboto, 20 t. m. ob 19 v dvorani Bullrich, Sarandí 41, Capital. Predaval bo dr. Filip Žakelj: Ob novem prevodu Sv. pisma.

Pozor član SFZ! Od sobote 13. t. m. se bodo pričeli na Pristavi redni sobotni treningi vseh odbojkašev in tudi novincev. Vsak član, ki ga veseli odbojka, se lahko prijavi pri športnem referentu B. Vivodu. Treningi ob 17. V nedeljo, 21. t. m. bo na Pristavi pripravi brzoturnir v ping-pongu za izbor reprezentativnega moštva SFZ. Pokali in medalje za vse sodelujoče.

CERKVENI OGLASNIK

Da bo vseslovenski romarski dan najlepše potekel in obrodil bogate duhovne sadove, se nanj skrbno pripravimo. V soboto pred romanjem, t. j. 13. maja bodo slovenski spovedniki od 6 do 8 zvečer spovedovali v tehle krajih: Slovenska kapela, Ramón Falcón 4158, Ramos Mejía, Castelar (cerkev sv. Mihaela), Don Bosco, San Justo, San Martín, Caseros (Nuestra Sra. de la Merced), Florida in Slovenska vas.

PO ŠPORTNEM SVETU

Nogomet: V Beogradu je Madžarska spet premagala Jugoslavijo s 4:2 (2:1). Za Jugoslavijo so igrali Šoškić, Đurković, Jusufi, Miladinović, Zebec, Skoblar, Sekularac, Galić, Matuš in Knez.

V Dublinu pa je Škotska premagala Irsko s 3:0 in premagala prvo oviro za vstop v svetovno prvenstvo, ker je prejšnji teden v prvi tekmi v Glasgowu premagala isto moštvo s 4:1.

Na mladinskem nogometnem turnirju v Belinzoni v Švici se je uvrstil v finale zagrebški Dinamo, ki je premagal Atlanto iz Bergama z 1:0 in Torino z 2:1. V finalu pa se je srečal z Münchenskim moštvom Bayern, toda nam še ni znan rezultat.

V Ljubljani je bilo v začetku aprila državno prvenstvo v dviganju uteži za posameznike. Slovenski atlet Tine Rozman je postavil tri nove državne rekorde v srednji kategoriji: V potegu je dvignil 106 kg, v sunku pa 136,5 kg, s tem pa tudi v triatlonu.

Državni prvaki so: bantam: Malec (Sarajevo) 270 kg; peresna: Lampe (Lj.) 257,5; lahka: V. Malec (Sar.); srednja: Rozman 345 kg; lahkotežka: Milovac (H) 367,5, srednjetežka: Gabrovšek (Lj.) 363,5; teška: Colarič (Lj.) 362,5.

Za bodočo Olimpiado v Tokio namestijo prenesti baklo iz Aten na Japonsko po poti, ki jo je naredil znani raziskovalec Marco Polo. Stafeta z baklo bi naj šla preko Sirije, Iraka, Ira-

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración: Ramón Falcón 4158, Buenos Aires, Argentina

CORREO ARGENTINO Central B	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N 3824

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 650854

Naročnina Svobodne Slovenije za leto 1961 za Argentino \$ 430.—

Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Bs. Aires, T. E. 33-7213

na, Afganistana, Indije, Burme, Sijama, Vietnamu, Kitajski in Koreji na Japonsko. Vendar je nekaj težav: Komunistična Kitajska je izstopila iz Mednarodnega Olimpijskega odbora in ne vedo, če bi komunistične oblasti dovolile prehod.

Veliko presenečenje v jugoslovanskem pokalnem prvenstvu: Za naslov se bosta maja pomerila v Beogradu zadnji iz prve lige — Vardar in Vartex — Varazdina, ki je v drugi ligi kot maj na 9. mestu.

SLOVENSKO TRGOVSKO PODJETJE

CAP. \$ 500.000.—

P. NOVAK J. ŠEME T. BIDOVEC

V S E Z A D O M

Hladilniki, T. V. aparati, pralni in šivalni stroji, štedilniki, sesalci, peči, ločilci, mešalniki, radio aparati, ojačevalci in vse v to stroko spadajoče predmete.

GOSPODINJE POZOR!

NAJFINEJŠI SERVISI VSEH VRST, TER VSO OSTALO KUHNJSKO POSODO SI LAHKO NABAVITE PRI NAS PO ZMERNIH CENAH

Primerno za darila

Odprto tudi v soboto popoldne

Cerrito 2245
Lomas del Mirador

Avda. de Mayo 2416
Ramos Mejía

SLOVENSKA TISKOVNA DRUŽBA

po novem imenovana

EDITORIAL BARAGA S.R.L.

je na zadnjem sestanku podala svojim članom finančno poročilo, iz katerega je razvidno, da jim je bila nalozba visoko donosna. Dosedanji člani so zato svoje vloge še povečali, in tako je bilo mogoče začeti z novo povsem slovensko tiskarno, katere delovanje že po komaj dvo-

mesečnem obratovanju obeta biti nad vse uspešno. Slovenska tiskovna družba „Editorial Baraga“ S.R.L. sporoča svojim članom, kakor tudi morebitnim novim interesentom, da sprejema vloge le še do konca meseca maja t. l. in sicer je na razpolago še 30 deležev po 10.000 pesov.

Prijave, osebno, pisмено ali telefonsko na sedež družbe, „Editorial Baraga“ S.R.L., Pedernera 3253, Buenos Aires, T. E. 922-4570. Vsa pojasnila istotam.

NEDELJA, 14. MAJA, ROMANJE V LUJAN

OB 10 ROMARSKA SVETA MAŠA Z GOVOROM IN SKUPNIM SVETIM

OBHAJLOM. Priložnost za sveto spoved.

OB 15 POPOLDANSKA POBOŽNOST, PRIDIGA, PROCESIJA IN

BLAGOSLOV.

Ne pozabite na narodne noše!

EMILIJAN CEVC:

Rožni venec

(Iz zbirke „Preproste stvari“)

O. prelepa preprostost vere, kakšne velike darove nam podarjaš s svojimi beraškimi rokami in koliko zahlevaš od našega visokega razuma v znamenje zanje! Ti bi menda hotela, da bi zaželene zaklade sveta prodali za posvaljkano vrstico, ki so na njej nanizane lesene jagode in ki ni vredna prgišča orehov...

Da, vse to zahtevaš! Vsem zakladom sveta se moramo odreči, bleščeti razum moramo zapreti v železne skrinje ter ga z deveterimi ključi zakleniti — in tedaj nam bo podeljeno vse bogastvo siromašnine. Nenehno nam morajo biti roke združene v školjko prosočnega prgišča, do poslednje poti jih mora vezati vrstica, ki so na njej nanizane jagode... Zakaj vsaka izmed teh jagod kipi v soku milosti. Ta sok je opojen kakor staro vino in sam Bog hoče, da utonemo v njem...

O, prelepa preprostost vere, veliko si nam podelila s tem starim družinskim molkom, ki visi na porjavlem žebnju na steni omare. Nanj so navezani najlepši spomini mojega življenja.

Črne kroglice so nanizane na močni pleteni vrvi. Tudi križ na vozliču je lesen, le obroček, ki je nanj pritrjen, je iz kosti. O, ta križ! Ves je že obrabljen od prijemov in poljubov; komaj še razločim Kristusovo telo na njem. Pri križu se začena in konča molitev. To je, svetinja brez zlate skrinjice, skrita le v zlahtno potino stoletnih molitev. Mož ali žena, ki ga

je prvi posvetil s svojo molitvijo, že zdavnaj počiva v Bogu, toda rožni venec nas še druži z njim. Kakor plezalci smo, ki so v gorski steni navezani na rešilno vrv in to vrv drži sama Mati božja v rokah. Vemo, da ne bomo padli, dokler se je bomo oklepali. Dragocenejša je od materinega poročnega prstana in uhanov, dragocenejša od sladkodišnega rdečega albuma v omari...

Ne, brez molka bi ne bilo našega doma, kakor bi ne bilo družine brez očeta in matere.

To je prav tisti rožni venec, ki si ga otroci iz roda v rod obežajo okoli vratu in poljubljajo križec. Ko sem bil še tako majhen, da sem komaj segel na mizo, sem se z njim igral. Prerazal sem vrvice, raztresel kroglice po tleh ter jih kotil po izbi. Potem sva jih s staro teto iskala pod mizo, pod omaro, pod posteljo, vsepovsod — in vsako sem moral poljubiti... To je tisti rožni venec, ki nam je polzel med prsti ob posteljah umirajočih ter spremljal njih duše pred božjo sodbo...

O, ve, lepe, obrabljene jagode! Očerašve so velike kakor orehi, zdravnarje kakor češnje. Kadar zdravnar druga na drugo, je slišati kot bi z velike višine kanila kapljica vode na skalo. Tako okorno so izrezljane iz lesa, niti povsem okrogle niso; podobne so molitvam izmučenih ljudi. Nihče razen Boga ne ve, koliko zdravamarij je že zdrselo po teh jagodah v nebe-

ški ribnik. Čez sto let so že stare, dve sto let morda, in vsakokrat, ko udari pri molitvi druga ob drugo, potrkna na rajске duri: „Tik — poslušaj, dobri Bog, usmili se nas... Saj si se za nas uveločil, za nas trpel, nam v pričevanje od mrtvih vstal...“

Vsaka jagoda je zaznamenovana v nebeških urbarjih kot zrno, vrženo v zorano njivo, ki obrodí stoteren sad.

Spomin božičnih večerov: Duh kadila in kaplje blagoslovljene vode, svetloba svečk pred jasičarji in naprev božične pesmi. Tako lepo je molil: „ki si Ga Devica rodila!“ Med vsemi rožnovenskim skrivnostmi mi je ta najljubša! Ob njej vedno zagledam Devico Marijo, ki kleče ob jaslích, kjer leži sveto Dete, in anjele, ki pojo glorio nad pastirskimi poljanami. Vselej mi je žal, kadar je je konec. — Sveti večer je nekaj tako lepega — in brez rožnega venca vendar ni svetega večera! Očetov glas je tedaj pritrjen, lahko se tresoč, in vsak sveti večer ima oče solze v očeh, da se lesketajo lučke v njih. Morda bom jaz nekoč prav tako ljubil, če mi bo Bog podaril to milost! Kadar si hočem zamisliti očeta najlepšega, ga vidim, kako kleče in s solzami v očeh moli rožni venec pred jasičami.

V večerih v postu: Sonce zaide že navsezgodaj. Med dež se meša se sneg, kajti pomlad prihaja počasi. Čas Kristusovega trpljenja! Tedaj se blešči na sleherni jagodi rožnega venca kapljica Gospodove krvi, ki jo je na Oljski gori potil, ki jo je pod udarci bičev pretil, ki mu jo je trnava krona iztisnila, ki mu je na bridki križevci potil teka iz ranjenih

nog in ki se mu je iz rane v ljubečem srcu ulila po poslednjem kriku...

Bog je za nas umrl!

Toda takoj nato:

Glas velikonočnih zvonov; vesela procesija skozi prvo pomlad — in preden sedemo k žegnju, zazvoní iz očetovih ust kakor zmagovalna hvalnica: „Kj je od mrtvih vstal...“

Vsi smo združeni na kolenih pred Bogom: oče, mati in bratje in Bog je sredi med nami — v zaupanju govorim, ne v predrznosti! — Včasih najmanjši zajoka in mati ga vzame v naročje ter ga lahko zaziblje.

Vem, če bomo s to ogrlico milosti okrašeni stopili na dan plačila pred groznega Boga — nam bo sodba lahka in radostna kakor velikonočna hvalnica.

Postelja je pregrnjena z rožnatim pregrinjalom. Zavasa ob oknu se napihuje v vetru. Večer prihaja.

Koliko ljudi bo zdaj pokleknilo ob priviti svetilki okoli domače mize in koliko ust bo polglasno odgovarjalo molitvi očetov!... In vse veselje bo zvenelo z njimi, kajti Bog ima na svojem rožnem vencu nanizane same nebeške zvezde in planeti so namesto očenašev in gibljejo, gibljejo se, pokornji volji ustvarjalnih prstov. Premikanje ozvezdij se mi zdí kakor ena sama vesoljna molitev...

O, rožni venec, čudež božje tehnike, nebeški telefon! Po njem se pogovarjava z Bogom — in veliko si imava povedati.

Moj Gospod in moj Bog!

Brez besed spuščam jagodo za jagodo. Edina molitev, ki jo zdaj znam, je: „Hvala ti za vse!“

NAROČAJTE IN ŠIRITE SVOBODNO SLOVENIJO

„Svodjenje računa i preispitivanje“ je naslov zanimivi politični razpravi, ki jo je napisal o problemih narodov Jugoslavije ugledni srbski politik Božidar Vlačić. V Buenos Airesu je na razpolago pri upravi Svob. Slovenije za 50 pesov.

JAVNI NOTAR

Francisco Raul Cascante

Escribano Público
Pta. baja, of. 2.
Cangallo 1642

T. E. 35 - 8827 Buenos Aires

Ste mislili na dober električni hladilnik, TV aparat, radio combinado, ali na katerikoli aparat, ki ga potrebujete za dom?

LOJZE NOVAK

IZKLJUČNO ZASTOPSTVO

Bumar, S.R.L.

Av. de Mayo 302 — Ramos Mejía
T. E.: 658-7083

nudi slovenski skupnosti kredite brez jamstva, na deset mesečnih obrokov brezobrestno za nakup hladilnikov, TV aparatov, pralnih in šivalnih strojev, plinskih štedilnikov, koles, radio aparatov, radio combinado, peči, mešalnikov in drugih potrebščin za dom. Prodajamo samo prvo vrstno blago najboljših znamk. Kličite po telefonu. Pridem tudi na dom.